

סיוע ספינות דייג לפלי"ם

מאת יהודה רותם

בכל תקופות קיומו ועד להקמת המדינה והצטיידות חיל הים בכלי שיט ממונעים, פעלו ספינות הדייג בשרות ה"פל-ים". בכל ימי קיומו היו ברשות ה"פל-ים" רק סירות משוטים ומפרש מדגם "לוויתנית" שהגדולות ביניהן היו "דב", "רבקה" ו"תרצה". אך כאשר נזקקו אנשי ה"פל-ים" לכלי שיט בעלי כושר ימי, הם "גייסו" את ספינות המכמורת- רובן מקיבוצי הים והדייג ובעיקר את ספינות שדות-ים, שהייתה בסיסו הראשי של ה"פל-ים". מכיוון שקשר אלחוטי עדיין לא היה קיים בספינות, נעשה "הגיוס" של הספינה בדרך הבאה - בשעת הצורך היה אחד ממפקדי ה"פל-ים" מברר איזו ספינה עוגנת בנמל ואחר כך, בכל שעה משעות היממה, היה נכנס לחדר או לאוהל של "הראייס" של הספינה. אחד מהם סיפר לי כי פעם בשעה מאוחרת בלילה כשהיה שקוע בשינה, נכנס יוחאי המנוח עם האופנוע לאוהל שלו ואמר לו "קום, אסוף את הצוות שלך, יש 'ג'וב". כך היינו יוצאים לספינה, בלי לשאול את בעליה- הקיבוץ - בלי ביטוח ובלי לדרוש תשלום ומבצעים את הנדרש. הספינות שימשו לקשר עם ספינות המעפילים המתקרבות לארץ והיו זקוקות לדלק או ציוד, להשטת חבלנים וחומרי נפץ לצורך חבלה בספינות המשמר הבריטיות, להברחת נשק מהנמל ומאוחר יותר להשטת אנשים ולחילוץ מלווים ממחנות המעפילים המגורשים לקפריסין. כמו כן הן הגישו סיוע לכוחות שפעלו נגד ישובים ערביים בחוף בסוף 47 תחילת 48.

לפני כיבוש עכו וביחד עם ספינת המעפילים "חנה סנש", השיטו הספינות לנהרייה ולגליל המערבי הנצור לוחמים, דלק, ציוד רפואי, נשק ותחמושת ופינו משם נשים וילדים לחיפה דרך בריכת ההשקטה של תחנת הכוח בחוף שמן. כל זה התבצע "מתחת לאפם" של הבריטים שעוד שלטו במרחב חיפה. באותה תקופת "דמדומים" שבין פעילות ה"פל-ים" וחיל הים שהיה בהקמה, היה דוד מיימון מי שמופקד על הפעולות הימיות ועל הקשר עם ספינות הדייג, שהיו כלי השיט היחידים כמעט בעלי כושר שיט שעמדו לרשות הכוח הימי. ספינות הדייג היו כלי השיט היחידים בעלי כושר הפלגה למרחקים שעמדו לרשות הכוח הימי על צוותיהן, והיוו למעשה ה"רזרבה" של ה"פל ים", שעמדה לרשותו בכל עת שנקראו.